

СПИСОК НА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

1. ТРЕТМАН НА БОЛКА ТСС
2. ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СО ТСС
3. ЕВАЛУАЦИЈА НА ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ТСС
4. ЕПИДЕМИОЛОГИЈАТА И ЗДРАВСТВЕНИОТ МЕНАЏМЕНТ (МЕНАЏЕРСКА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА) ТСС
5. ПРЕВЕНЦИЈА НА БОЛЕСТИ ШТО СЕ ПРЕНЕСУВААТ СО ВЕКТОРИТРАНСМИСИВНИ БОЛЕСТИ, НИВНО 3 ТСС
6. АПЛИКАЦИЈА НА МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗА НА ВРЕМЕ НА ПРЕЖИВУВАЊЕ-ОПСТАНУВАЊЕ ТСС
7. СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА – ЕДНАКВОСТ И ПРАВИЧНОСТ ЗА СИТЕ ИСПИТАНИЦИ ТСС
8. ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО ТСС
9. ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОБАРИЈА И ХИПЕРБАРИЈА ТСС
10. ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ ТСС
11. ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС ТСС
12. ЕЛЕКТРОМИОГРАФИЈА СФ
13. ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ-НАЧЕЛА НА ТРЕТМАН СФ
14. ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ-ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ СМС
15. ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ ТСС
16. АЛЕРГИСКИ РИНИТИС ТСС
17. СПОРТСКИ ПОВРЕДИ НА КОЛЕНО СФ
18. ВРОДЕНИ ДЕФОРМИТЕТИ НА СТАПАЛО СФ
19. УЛТРАСОНОГРАФИЈА НА МУСКУЛОСКЕЛЕТЕН СИСТЕМ СФ
20. НЕОНАТОЛОГИЈА ТСС
21. КОМУНИКАЦИИ ТСС
22. ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ ТСС
23. КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ ТСС
24. МЕНАЏМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (TQM) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО ТСС
25. ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ ТСС
26. ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА ТСС
27. УРИНА, ПРОТЕИНУРИЈА И ХЕМАТУРИЈА ВО ЛЕКАРСКАТА ПРАКСА ТСС

28. ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАФИЈА ТСС
29. ГЕНЕТИКА ВО СОВРЕМЕНА МЕДИЦИНСКА ПРАКСА ТСС
30. ПОДГОТОВКА И ОДГОВОР НА ЗДРАВСТВЕИОТ СИСТЕМ НА КРИЗНИ СОСТОЈБИ ТСС
31. МАЛИГНИ БОЛЕСТИ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ ТСС
32. ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ ТСС
33. НАУЧНИОТ ТРУД ДА СЕ НАПИШЕ И ОБЈАВИ ТСС
34. ЛИПОПРОТЕИНИ РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА ТСС
35. ЕНЗИМИ- МАРКЕРИ ЗА ДИЈАГНОЗА И ПРОГНОЗА НА ЗАБОЛУВАЊА СМС , СФ
36. МИКРОБИОЛОШКА ДИЈАГНОЗА НА УРИНАРНИ ИНФЕКЦИИ ТСС
37. ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА ТСС
38. ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО ТСС
39. МАГНЕТНА РЕЗОНАНЦА НА СПОРТСКИ ПОВРЕДИ СРТ СФ
40. ЗЛОУПОТРЕБА НА МЕДИКАМЕНТИ И СТИМУЛАНСИ ВО СПОРТОТ СФ
41. ЗЛОУПОТРЕБА НА ИЛЕГАЛНИ СУПСТАНЦИ И СРЕДСТВА СМС СРТ СФ
42. КОЛОРЕКТАЛНИ КАРЦИНОМИ ПРЕВЕНЦИЈА И РАНО ОТКРИВАЊЕ СМС СРТ СФ
43. ИСХРАНА КАЈ ДЕЦА ТСС
44. IMAGING СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ
45. ИСХРАНА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ХРОНИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА ТСС
46. ИНТЕЗИВНА МЕДИЦИНА ТСС
47. ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ
48. ВИРТУЕЛНИ РАДИОЛОШКИ МЕТОДИ ТСС
49. МР ВО НЕВРОРАДИОЛОГИЈА ТСС
50. ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ
51. СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ

1.	Наслов на наставниот предмет	ТРЕТМАН НА БОЛКА			
2.	Код	ДФИ - 01			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета /V,VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Виш.науч.сор.Др.Јасминка Нанчева, Катедра по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предмет по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Препознавање на болните синдроми • Мерење на болката • Третман на болката 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомија на патиштата за болка 2. Физиологија и патофизиологија на болниот импулс (модулација на болката) 3. Видови на болка 4. Мерење на болката кај деца и возрасни 5. Скалест пристап во третман на болката 6. Медикаментозен и алтернативен пристап во третман на болката 7. Пристап кон третман на малигната болка 				
	Практична настава:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1.Практични начела во дијагностицирањето и одредувањето на видот на болните синдроми 2.Мерење на болката , скали за мерење на болката, 3.Пополнување на листите за болка 				
	Семинарска работа: Алтернативни методи во третман на болниот синдром				

12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови		мин.-макс.	
	Завршен испит		Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25 - 3
17.3	Активно учество		Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	22.1	Задолжителна литература		

Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Г. Едвард Морган	Клиничка анестезиологија	Магор ДОО, Скопје	2011
2.	М. Шолјакова	Анестезија, реанимација и третман на болка	Медицински факултет, Скопје	2013
3.	Артур Гајтон, Џон Хол	Медицинска физиологија	Медицински факултет, Скопје	2013
4.	Стефан Мек Фи, Вилијам Генонг	Патофизиологија на болести (Вовед во медицина)	Медицински факултет, Скопје	2012

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СООЧУВА КЛИНИЧКАТА МЕДИЦИНА			
2.	Код	ДФИ - 02			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Бети Зафирова-Ивановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да се добијат знаења за аплицирање на епидемиолошките и статистички методи во донесување на точни заклучоци кои се однесуваат на лечењето на пациентите 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Теоретска настава: Концепт за дефинирање на нормалност-дефинирање и одредување на границата меѓу болест и нормална состојба. Мерење на прогнозата на болестите. Извори на варијации во испитувањата. Елементи на сигурност и валидност на дијагностичките тестови и постапки. Грешки при мерење на изложеноста и при дијагностицирање на болеста • Практична настава: Практична примена на современите статистички методи: статистичка значајност и разлика меѓу споредуваните групи (p ниво). анализа на преживување (survival analysis). 				

	процент на слагање. сензитивност, специфичност, позитивна предиктивна вредност, негативна предиктивна вредност, глобална точност, bias				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби / работилници				
13.	Вкупен расположив фонд на време			30	
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби	Вежби 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 35 - 55
			Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б,	Биостатистика	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2012

		Здравковска М, Павловска И			
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Специјална Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕВАЛУАЦИЈА НА ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ДЕМОГРАФСКАТА И ВИТАЛНАТА СТАТИСТИКА АПЛИЦИРАНИ ВО ЕПИДЕМИОЛОШКИ СТУДИИ			
2.	Код	ДФИ - 03			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ. СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва / П Втора/III,IV Трета / V	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Билјана Таушанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Основната употреба на медицинската информатика, преку апликација на • здравствено-статистичките податоци и показатели од доменот на • виталната статистика во самостојни епидемиолошки испитувања 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				

	<ul style="list-style-type: none"> • Значењето на едукација на студентите/истражувачи, менторство и тимска работа • Значењето на изворот на научни информации, научните публикации • Создавање на база на податоци • Варијабли • Белези • Однос на примерок и статистичка маса (заклучување) • Статистичка знаајност и снага на тестот што ќе се примени при анализа на податоците • Интерпретација на резултатите кои се добиени после примена на соодветен статистички тест • Извор на податоци и мерење на зачестеноста на појавата • Податоци од областа на виталната статистика • Податоци од областа на демографската статистика • Дескриптиви епидемиолошки методи на испитување • Аналитички епидемиолошки методи на испитување • Експериментални епидемиолошки методи на испитување <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостојно дизајнирање на едноставни испитувања после индивидуално самостојно набљудување и поврзување на појавите во областа на биомедицината • Конкретна, точна употреба на здравствено-статистичките показатели (податоци од областа на демографската и виталната статистика) • Примена на адекватни статистичко-аналитички постапки при решавање на проблеми од областа на биомедицината • Интерпретација на добиените резултати • Децидни заклучоци • Нивна примена при спроведување и аплицирање на мерките од страна на стручни тимови во доменот на примарната и секундарната превенција 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	8 часови
		15.2	Вежби	Вежби 7 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. бодови 35 - 55 бодови 10 - 20
18.	Критериуми за	до 59 бода	5 (пет) Ф	

	оценување (бодови/оценка)	од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	БИОСТАТИСТИКА	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2012
22.1	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	ОПШТА ЕПИДЕМИОЛОГИЈ А	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д., Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	СПЕЦИЈАЛНА ЕПИДЕМИОЛОГИЈ А	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕПИДЕМИОЛОГИЈАТА И ЗДРАВСТВЕНИОТ МЕНАЏМЕНТ (МЕНАЏЕРСКА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА)			
2.	Код	ДФИ - 04			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Даниловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се понудат базични информации за здравствената заштита, здравствениот менаџмент, менаџерската епидемиологија и функции на менаџерот				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Како здравствената заштита на нашите граѓани да стане подобра? • Редифинирање на поимот здравствена заштита/грижа=e-Health(електронско здравство) • Граѓанин/пациент центричната здравствена заштита/грижа како резултат на растечкиот тренд во насока на поефективен менаџмент и кооперативна работа за здравствените професионалци ("споделена грижа" – "Sheared Care") • Даватели на здравствени услуги-"e-Health igra~i" • Како до поефективен менаџмент? • Дефиниција и дескрипција на здравствениот менаџмент • Функции што менаџерите ги извршуваат • Дефиниција на менаџерската епидемиологија • Апликација на менаџерската епидемиологија во здравствениот менаџмент • Епидемиологијата и функцијата на планирање • Епидемиологијата и функцијата на раководење • Епидемиологијата и контролната функција • Епидемиологијата и функциите на организација и планирање на кадри • Епидемиологијата и финансискиот менаџмент • Интегративно донесување одлуки во здравствениот менаџмент • Вежби 				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	

		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	5 часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови		
		16.2	Самостојни задачи	часови		
		16.3	Домашно учење	15 часови		
17.	Начин на оценување			бодови		
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25		
	17.2	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. бодови 35 - 55 бодови 10 - 20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И.	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет	2007
		2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б,		Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински	

		Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И.	Специјална епидемиологија	факултет	2009	
	22.2	Дополнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	James F. Jekel, David L. Katz, Joann G. Elmore, and Dorothea Wild	Epidemiology, Biostatistics and Preventive Medicine, 3rd Edition, 2007	Saunders ISBN: 978-1-4160- 3496-4 Табернакул	2011
	2	Denise M. Oleske	Epidemiology and the Delivery of Health Care Services, Second Edition	Kluwer Academic/Plenum Publishers	2001	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНЦИЈА НА БОЛЕСТИ ШТО СЕ ПРЕНЕСУВААТ СО ВЕКТОРИ: ТРАНСМИСИВНИ БОЛЕСТИ, НИВНО ЗНАЧЕЊЕ ВО МЕДИЦИНАТА, ЕКОЛОГИЈАТА И ЕКОНОМИЈАТА, КАКО И МОЖНОСТИ ЕФИКАСНО ДА СЕ ПРЕВЕНИРААТ				
2.	Код	ДФИ - 05				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф. др. Кристин Василевска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по микробиологија со паразитологија, епидемиологија и инфективни болести				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стручен придонес за проширување на познавањата за епидемиолошките аспекти на болестите што се пренесуваат со инсекти кај нас и во светот. Основна цел идните доктори да бидат запознаени за нивниот зголемен удел во модерната медицина и екобиологијата, како и во економијата на регионите каде овие болести се од примарно значење. Постулатите на примарната и секундарната превенција да станат дел од секојдневната пракса на идните доктори					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Вовед во избирање на најактуелните трансмисивни болести со нивна поделба според					

	<p>векторите и видот на паразити кои се цел на проучувањето</p> <p>2. Теоретски предавања за трансмисивните болести што постојат на Балканот и кај нас</p> <p>3. Излагања за светските проблеми (кои можат да го засегнат и нашиот регион)</p> <p>4. Утврдување на ризиците за опстојување на овие болести (од аспект на биологија на векторот, чувствителност на поединците и колективот, како и појава на изменети услови за раширување и екстензија на векторите и паразитите) во регионални и светски размери</p> <p>5. Начин на примарна превенција, како елементарна така и специфична</p> <p>6. Улога на раната т.е. навремена дијагноза и значење на нејзината примена во урбани и неурбани средини. Диференцијална дијагноза со болести што имаат слична клиничка слика</p> <p>7. Прилог кон ефектите на делување на само еден или повеќе лекови во третманот на трансмисивните болести и евентуалните негативни ефекти врз одредени возрасно различни популации</p> <p>8. Елаборација на измени кај векторите, како и на чувствителноста на паразитите шпо тие вектори ги пренесуваат кај хуманата популација</p> <p>9. Секундарна превенција-лекување (во хоспитални, урбани средини, како и во услови на нужна примена на привремени регионални амбулантно-клинички објекти)</p> <p>10. Постојано следење на индикаторите на заболување и умирање од некои трансмисивни болести (мапинг)</p> <p>Практична настава:</p> <p>1. Вежби за запознавање на поедини вектори и паразити и техники за дијагноза, како и елаборација за утврдување на дијагностички можности на болестите кои се пренесуваат со вектори</p> <p>2. Припрема на кадар за теренски истражувања, заради утврдување на реалната поврзаност во настанувањето на трансмисивните заболувања</p> <p>3. Практична примена на елементарната примарна превенција</p> <p>4. Практична примена: Word, Excel, HFA, Statistica v. 7.0, SPSS v.15</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 4 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	16 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. бодови 35 - 55

			Практична настава	бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
2		Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Специјална Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	АПЛИКАЦИЈА НА МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗА НА ВРЕМЕ НА ПРЕЖИВУВАЊЕ-ОПСТАНУВАЊЕ
----	------------------------------	--

2.	Код	ДФИ - 06			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија со биостатистика и мед. информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV трета	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Розалинда Исјановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од биостатистика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се обезбеди знаење и апликација на методи за анализа на време на преживување-опстанување во секојдневната медицинска пракса 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	<p>Теоретска настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед и општи информации; 2. Цензурирани опсервации; 3. Аналитички техники и методи за преживување; 4. <u>Животна</u> табела или таблица на преживување; 5. Kaplan-Meier-ова метод- Испитување; 6. Ризик во преживувачката анализа; 7. Компарирање на две преживувачки криви; 8. Gehan или генерализиран Wilcoxon- тест; 9. Log-rank-тест; 10. Регресионен модел- Proportional hazard models(Сох-модел, Сох-ов соодносен модел) ; <p>Практична настава: Компјутерска примена и изведување на методите на анализата на времето на преживување(Statistica for windows);</p> <p>Семинарска работа: обработка на дадено истражување</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 10 часови Семинари 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	5 часови	

		16.3	Домашно учење	5 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 20- 30	
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 20 - 0	
17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови	мин.-макс. 10 - 20 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи компјутерска обработка.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	
22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Биостатистика	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје. ISBN 978-608-4596-27-1, COBISS.MK-ID 92208394	2012
	2	Иван Шошиќ	Примењена статистика	Школска књига, Загреб	2004

		Допнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2		1	Aviva Petrie&Caroline Sabin-	Medical Statistics at a Glance	Blackwell Science	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА – ЕДНАКВОСТ И ПРАВИЧНОСТ ЗА СИТЕ ИСПИТАНИЦИ				
2.	Код	ДФИ - 07				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	по избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф. др. Весна Велиќ Стефановска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Информатика и здравствена статистика				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					
	<ul style="list-style-type: none"> • Изучување на современи ново-дизајнирани методи на епидемиолошки истражувања • Укажување на начините за нивна примена во научно истражувачката работа • Стекнување на знаење и вештини за креирање на научен труд • Компоненти на право на здравје - еднаквост и правичност 					
11.	Содржина на предметната програма:					
	<p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во курсот - генерални принципи и клучни елементи на ново дизајнираните методи во современите епидемиолошки истражувања • Метод на втора/трета генерација на епидемиолошки истражувања • Клинички епидемиолошки истражувања • РАР метода за брза проценка и реакција • ПАР метода • Методи за заголемување на репрезентативноста на примерокот • Примена на компонентите на право на здравје (еднаквост и правичност) при селекција на испитаниците • Препознавање и надминување на дискриминацијата и диспаратите во научните истражувања <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежба 1 - аплицирање на втора генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 2 - аплицирање на трета генерација на епидемиолошки истражувања 					

	<ul style="list-style-type: none"> • Вежба 3 - аплицирање на PАР методата во пракса • Вежба 4 - аплицирање на ПАР метода во пракса • Вежба 5 - зголемување на репрезентативноста на примерокот • Вежба 6 – прикажување на филм со искуства на вулнерабилни групи и дискусија • Вежба 7-препознавање на дискриминација и диспарите на испитаниците во научните истражувања • Семинарска работа: примена на современи епидемиолошки истражувања во креирање на научен труд 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 8 часови Семинар 2 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови мин - макс 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин - макс 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин - макс 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	Џејмс Ф. Џекел, Дејвид Ј. Кац, Џоан Џ. Елмор, Доротеа М. Џ.Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина	Табернакул	2010
		2	World Health Organization	Rapid Assessment and Response Technical Guide	WHO	2003
		3	World Health Organization	The Rapid Assessment and Response Guide on Injecting Drug Use (IDU-RAR) (Version 5)	WHO	1998
		4	World Health Organization	The Rapid Assessment and Response Guide on Psychoactive Substance Use and Sexual Risk Behaviour (SEX - RAR).	WHO	2001
		5	Charon R.	Narrative medicine: The essential role of stories in medical education and communication. In: Creative Dialogues.	Edited by Isabel Fernandes, Cecilia Beecher Martins, Amândio Reis and Zuzanna Sanches. Cambridge UK: Cambridge Scholars	2015: 95-111
		6	Rita Charon, Sayantani DasGupta, Nellie Hermann, Craig Irvine, Eric Marcus, Edgar Rivera - Colon, Danielle Spencer, and Maura	The Principles and Practice of Narrative Medicine.	New York: Oxford University Press	2017

			Spiegel&al.			
		7	Devlin MJ, Richards BF, Cunningham H, Desai U, Lewis O, Mutnick A, Nidiry MAJ, Saha P, Charon R.	Where Does the Circle End?": Representation as a critical aspect of reflection in teaching social and behavioral sciences in medicine.	Academic Psychiatry	2015.

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО				
2.	Код	ДФИ - 08				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Манчевска Проф.д-р Јасмина Плуницевиќ Глигороска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да се стекне увид во физиолошките основи на спиењето, фазите и стадиумите на спиење, природата и функцијата на невротрансмитерите и факторите кои влијаат врз циклусот будност-сон. • Да се оспособи студентот да ги разликува основните нарушувања на циклусот будност-сон. 					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Состојба на будност и спиење. Теории за циклусот будност-спиење; • Фази на спиење: РЕМ фаза и споробраново спиење и нивни карактеристики • Стадиуми на спиење и нивни карактеристики • Регистрација на мозочна активност кај сосостојба на будност и спиење • Невротрансмитери и спиење: фацитаторни и инхибиторни • Мелатонин и циркадијален ритам на спиењето и негово нарушување заради временски зони • Физиологија на сонување и теории на сонот • Физиолошки ефекти на спиењето и негово влијание врз нервниот систем и другите органски системи • Фактори кои влијаат врз спиењето: исхрана, физичка активност, возраста, итн. • Несоница и физиолошки пристап за нејзино решавање. 					

	<ul style="list-style-type: none"> Поим за состојби на инсомниа, хиперсомниа и нарколепсија. Семинарска работа: избрани делови од физиологија на спиењето.			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови	Писмен дел		бодови мин.-макс. 12 - 20
	Завршен испит	Усмен дел		бодови мин.-макс. 12 - 20
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 24 - 40
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 12 - 20
		Практична настава	бодови	/
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		

22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Дејанова Б, Манчевска С, Плунцевик Глигороска Ј.	Физиологија на спиење	Медицински факултет Скопје	2012
2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008	
22.2	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Naiman R.	Healing night: The science and spirit of sleeping, dreaming, and awaking.	Barnes and Noble	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОБАРИЈА И ХИПЕРБАРИЈА			
2.	Код	ДФИ - 09			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Бети Дејанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на големи планински височини – влијание на нискиот атмосферски притисок врз организмот; • Физиологија во големи морски длабочини и при други хипербарични услови – влијание на високиот атмосферски притисок врз организмот. 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				
	<ul style="list-style-type: none"> • Атмосферски притисоци на различни надморски височини; • Парцијални притисоци на гасовите - кислород и јаглероден диоксид во услови на хипобарија; • Сатурација на хемоглобинот со кислород на различни надморски височини. 				

	<p>Акутна хипоксија;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аклиматизација на низок парцијален притисок за кислород; • Работен капацитет на големи надморски височини; • Акутна и хронична планинска болест; • Парцијални притисоци на гасовите – кислород, јаглероден диоксид и азот во услови на хипербарија; • Акутно и хронично труење со кислород и оксидативен стрес; • Состојба на декомпресија и кесонска болест. <p>Семинарска работа: избрани делови од физиологија во хипобарија и хипербарија.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Писмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 24 - 40
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови мин.-макс. 12 - 20 /
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p>		

		Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Дејанова Б.	Физиологија во специјални услови на хипобарија и хипербарија	Марив-С Скопје	2010
	2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Powers SK, Howley ET.	Exercise and environment. In: Exercise physiology	McGraw-Hill Int Edition	2007

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ			
2.	Код	ДФИ - 10			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	polo`en ispit od Физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Изучување на fiziologija na muskulite pri ve`baweto. • Совладување на адаптационите механизми на respiratorniot sistem, kardiovaskularen sistem и на nevro-endokriniot sistem pri ve`baweto • Запознавање со основните механизми на мускулниот замор и на опоравување на организмот по физичката активност. • Осознавање на надворешната температура и на полот врз физичката активност 				
	Семинарска работа: од областа на физиологија на спортот				
11.	Содржина на предметната програма:				

	Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Енергетски мускулни системи. • Потрошувачка на кислород и белодробна вентилација. Дифузиски капацитет на кислород кај спортистите. Составот на гасовите во крвта при вежбањето. • Проток на крвта низ мускулите. Потрошувачка на кислород и минутен волумен при вежбањето. Соодност помеѓу ефикасноста на кардиоваскуларниот систем и максимална кислородна потрошувачка ($VO_2 \max$). • Физичка активност како стрес фактор за организмот. Влијание на физичката активност врз нервно-ендокриниот систем. • Заморот и видови на замор (биохемиски промени, фази на заморот и биолошко значење на заморот). • Основни физиолошки механизми на опоравувањето (реконституција на системот гликоген-млечна киселина; опоравување на аеробниот систем). • Терморегулација во услови на висока и ниска надворешна температура • Адаптација на организмот во услови на ниска и висока надворешна температура. • Полови разлики во однос на мускулната моќ и сила, кардиоваскуларната и репираторната издржливост и полови разлики во однос на ендокринолошката функција и метаболизмот Семинарска работа: избрани делови на физиологија на спортот			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Писмен дел	мин.-макс. 12 - 20
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс 24 - 40
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 12 - 20
Практична настава			бодови /	
18.	Критериуми за	до 59 бода	5 (пет) Ф	

	оценување (бодови/оценка)	од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.1	1	Артур К. Гајгон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија
	2	С. Петровска	Основи на физиологија на спортот
			Издавач
			Година
			2012
			Марив-с, Скопје
			2010
	Доплнителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.2	1	Foss ML, Keteyan SJ	Fox's physiological basis for exercise and sport
			Издавач
			Година
			WCB/Mc Graw- Hill,
			1998

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС		
2.	Код	ДФИ - 11		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити
				1
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска		

9.	Предуслови за запишување на предметот	polo`en ispit od Физиологија		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> Запознавање на студентот со физиологија на фетусот и со специфичностите во однос на функционалните карактеристики на органските системи на фетусот во текот на интраутерината матурација. Семинарска работа: од областа на физиологија на фетус			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> Амнионска течност и телесни течности Физиологија на срцето и на циркулаторниот систем Физиологија на респираторниот систем Физиологија на гастроинтестиналниот систем и на метаболизмот Физиологија на уринарниот систем и одржување на ацидобазна хомеостаза Физиологија на нервниот и на невроендокриниот систем Семинарски работи: изборни делови од физиологија на фетусот			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава – теоретска и практична			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови	Писмен дел		мин.-макс. 12 - 20
	Завршен испит	Усмен дел		мин.-макс. бодови 12 - 20
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 24 - 40
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 12 - 20
		Практична настава	бодови	/
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б

		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Артур К. Гајтон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012
	2	Blackburn ST.	Maternal, fetal and neonatal physiology	Elsevier	2007
	3	Thorburn GD.,	Textbook of fetal physiology	Oxford University	1994
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	4.,	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕЛЕКТРОМИОГРАФИЈА			
2.	Код	ДФИ - 43			
3.	Студиска програма	СФ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/III, IV Трета/ V,VI	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф д-р Гордана Китева-Тренчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан III семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Стекнување на знаења за методата на електромиографија во поширок смисол на зборот • Стекнување на знаења за електромиографија во потесна смисла на зборот (со површински и со иглени електроди) • Стекнување на знаења за електроневрографија • Стекнување на знаења за електрорефлексографија • Стекнување на знаења за индикации за електромиографија при дијагноза на 				

	<p>различни болести (периферен моторен неврон, миопатии, заболувања на невромускулната спојница)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стекнување на знаења за индикации за одредување на прогнозата на различни болести (периферен моторен неврон, миопатии, заболувања на невромускулната спојница) 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • електромиографија во поширок смисол на зборот • електромиографија во потесна смисла на зборот (со површински и со иглени електроди • електроневрографија • електрорефлексографија • ЕМГ наоди кај различни заболувања (периферен моторен неврон, миопатии, заболувања на невромускулната спојница) <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрација на методата ЕМГ кај пациенти со различни заболувања (периферен моторен неврон, миопатии, заболувања на невромускулната спојница) • Демонстрација на неврографија (сензорна, моторна) кај невропатии • Демонстрација на електрорефлексографија • Проектна работа: изработка на самостојна проектна задача за апликација на методата на ЕМГ кај различни болести (на периферен моторен неврон, миопатии, заболувања на невромускулната спојница) 				
12.	<p>Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), видео презентации, вежби, проектна работа во мали групи</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			
14.	Распределба на распложивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (работа со пациенти, анализа на наоди од ЕЕГ и невросликање), тимска работа	Вежби 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	Часови 5 часа	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Тестови		мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови 25 - 40	мин.-макс.
	17.2	Проектна задача/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови 25 - 40	мин.-макс
17.3	Активно учество			мин.-макс.	

			Теоретска настава	бодови	5-10
			Практична настава	бодови	5-10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и презентациите на прокетните задачи и да освои најмалку минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи проектна задача во писмена форма и да изработи power point презентација која усно ќе ја презентира.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Joel A Delisa Keith Mackenzie Ernest M. Baran	Manual of nerve conduction velocity and somatosensory evoked potentials	Raven press New York	1987
	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	www.	elektromiography		

1.	Наслов на наставниот предмет	ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ-НАЧЕЛА НА ТРЕТМАН			
2.	Код	ДФИ - 44			
3.	Студиска програма	СФ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Тригодишни стручни студии			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Prof.d-r Natalija Dolnenec-Baneva			

9.	Предуслови за запишување на предметот	Dobien potpiso неврологија		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Da gi prepoznavava karakteristikite na CVI • Da naravi razlika me u oddelnite tipovi na CVI • Da go se диференцира CVI од други заболувања • Da gi otkrie i zapoznae osnovnite faktori na rizik vo nastanuvaweto na CVI • Da se запознае со начелата на третман на ЦВИ 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Definicija, klasifikacija, patoanatomija, patofiziologija na CVI • Klinička slika i dijagnostika (osnovni principi na KTM) na CVI • Rizik faktori za pojava na CVI • Priod na bolen so CVI • Opšti i specifični merki vo tretmanot na CVI • Tretman na CVI Praktična nastava: <ul style="list-style-type: none"> • obrabotka na bolen so CVI (anamneza i nevrološki status) • prezentacija na slučaj i zaednička diskusija • samostojna prezentacija na slučaj • možnost za kviz odgovori (kazusi, primeri) 			
12.	Методи на учење: Predavawa i diskusii, ve`bi/rabotilnici, praksa			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	10 часа предавања, вежби, семинари 5 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	Вежби и Семинари вкупно 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови		мин.-макс.
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 3
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	P.Pemov	Cerebrovaskularni i bolesti	Kultura	2004
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	CD i drugi materijali vo elektronska forma za ve`bi			

1.	Наслов на наставниот предмет	ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ
2.	Код	ДФИ - 12
3.	Студиска програма	СМС-Т, СФ, СЛ, СРТ
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра,	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија

	оддел)				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Тригодишни стручни студии		
6.	Академска година/семестар		По избор	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник		Проф.д-р Анита Арсовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> запознавање со етиологијатата, факторите на ризик, клиничката слика и современите дијагностички методи кои се користат кај пациентите со цереброваскуларни болести запознавање со современите терапевски принципи на лекување на цереброваскуларните болести 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> Етиологија, фактори на ризик и поделба на цереброваскуларните болести Современа дијагностика и третман на цереброваскуларните болести Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> Преглед на пациенти со цереброваскуларни болести 				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари				
13.	Вкупен расположив фонд на време		15		
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2.	Вежби, Семинари	Вежби 5 часови	Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување			бодови	
17.1	Континуирани проверки		мин.-макс.		
17.2	Завршен испит		Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25	
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		Семинарска работа	мин.-макс. бодови 25 - 35	
17.4	Активно учество		Теоретска настава	мин.-макс. бодови 10 - 20	
			Практична настава	бодови 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање	За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува			

	на завршен испит	теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата
22.	Литература	
	Задолжителна литература	
22.1.	1.	Петрова В и сор. Основни принципи на современата неврологија. Просветно дело 2002
22.2.	Дополнителна литература 1. Арсовска А, Поповски А. Доплер сонографија во васкуларната патологија. Борографија 2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	АЛЕРГИСКИ РИНИТИС		
2.	Код	ДФИ - 13		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по оториноларингологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. Јане Нетковски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Проширување и надградување на знаењата од областа на ринологијата и алергиските заболувања.			
11.	Содржина на предметната програма: Општиот дел од содржината се однесува на контрола на средината, употребата на фармаколошки средства и специфична имунотерапија на алергискиот ринитис како и примена на климотерапија и респираторна рехабилитација. Посебниот дел од предметната програма е посветен на алергискиот ринитис и бронхијалната астма како сериозна коморбидна состојба.			
12.	Методи на учење: предавања			
13.	Вкупен расположив фонд на време			
14.	Распределба на расположивото време			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Континуирани проверки		мин.-макс.	
17.2	Завршен испит		мин.-макс.	
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс.	
17.4	Активно учество		мин.-макс.	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	„Алергиски болести и лекување” – Проф. Владимир Цветанов	
22.2.	Дополнителна литература			
	1.	„Клиничка анатомија на нос и параназални синуси” – Проф. Јане Нетковски		

1.	Наслов на наставниот предмет	СПОРТСКИ ПОВРЕДИ НА КОЛЕНО		
2.	Код	ДФИ - 45		
3.	Студиска програма	СФ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по ортопедија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора/ III-IV	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Науч. сор. Др. Роза Цолева Толевска		

9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Студентот да се стекне со основни теоретски познавања за дијагноза и лекување на спортските повреди на коленото.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава <ul style="list-style-type: none"> • Анатомски карактеристики на коленото • Клиничка дијагноза на спортските повреди на коленото • Дополнителни дијагностички методи (РТГ, Ултрасонографија, КТ, МРИ) • Повреда на менискуси, лигаменти и зглобна рскавица • Артроскопија на колено • Современо лекување на спортските повреди на коленото • Постоперативна рехабилитација на пациентите со спортски повреди на колено Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> • Клинички знаци и тестови за дијагноза на менискални повреди • Клинички знаци и тестови за дијагноза на лигаментарни повреди • Клинички знаци и тестови за дијагноза на рскавични повреди Запознавање со конзервативните и оперативните начини на лекување на спортските повреди на коленото			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на распложивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа 0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	0 часа
		16.2.	Самостојни задачи	0 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			100 бодови
17.1	Континуирани проверки			мин.-макс.
17.2	Завршен испит			мин.-макс. 40-60 бода
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)			мин.-макс.
17.4	Активно учество			мин.-макс.
		Теоретска настава		10-20 бода
		Практична настава		10-20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање	Условувачки критериуми:		

	на завршен испит	За да добие потпис студентот потребно е да ја посетува теоретската, практичната настава и да освои минимум бодови. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата.
22.	Литература	
	Задолжителна литература	
22.1.	1. Lezije i lecenje ligamenata koljena. Aleksandar Lesic, Dusan Ukropina, Pier Paolo Mariani. CIBIF Medicinski fakultet u Beogradu. 1997. 2. The Knee joint: A clinical guide. Philip Evans. Churchill Livingstone. 1986. 3. Ortopedija. Ivo Ruszkowski. Jumena – Zagreb. 1990.	
	Дополнителна литература	
22.2.	1. Компаративна анализа на дијагностичките методи кај мекоткивните повреди на коленото. Роза Цолева Толевска. Докторска дисертација. 2014	

1.	Наслов на наставниот предмет	ВРОДЕНИ ДЕФОРМИТЕТИ НА СТАПАЛО		
2.	Код	ДФИ - 46		
3.	Студиска програма	СФ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по ортопедија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора/ III-IV	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Науч. сор. Др. Даниела Георгиева		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Студентот да се стекне со основни теоретски познавања за дијагноза и лекување на вродените деформитети на стопалото.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Анатомија на нормално детско и адолесцентно стапало • Pes equinovarus congenitus • Клиничка слика на вродените деформитети на стапалото • Дополнителни дијагностички методи (РТГ, Ултрасонографија, КТ, МРИ) • Лекување на вродените деформитети на стапалото 			

	<ul style="list-style-type: none"> Постоперативна рехабилитација на пациентите со вродени деформитети на стапало Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> Клиничко препознавање на компонентите на вродените деформитети на стапалото Совладување на дополнителните дијагностички методи (РТГ, Ултрасонографија, КТ, МРИ) Приказ на случаи од посебен интерес Запознавање со конзервативните и оперативните начини на лекување на вродените деформитети на стапалото 			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа 0
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	0
		16.2.	Самостојни задачи	0
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			100 бодови
17.1	Континуирани проверки			мин.-макс.
17.2	Завршен испит			мин.-макс. 40-60
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)			мин.-макс.
17.4	Активно учество		Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. 10-20 бода 10-20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот потребно е да ја посетува теоретската, практичната настава и да освои минимум бодови. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата.
22.	Литература	
	Задолжителна литература	
22.1.		1. Urodzeno krivo stopalo. Dushan Pajic, Andreas Schnur. Stylos – Novi Sad. 2001. 2. Ortopedija. Ivo Ruszkowski. Jumena – Zagreb. 1990 3. Стапало. Викторија Гркова. Печатница - 2 Август, Штип
	Дополнителна литература	
22.2.		1. Детска ортопедија. Зафироски Ѓ, Гркова В, Камнар Ј, Нојков Ј, Попоска А, Божиновски З, Самарџиски М и соработници. Култура, Скопје. 2003.

1.	Наслов на наставниот предмет	УЛТРАСОНОГРАФИЈА НА МУСКУЛОСКЕЛЕТЕН СИСТЕМ			
2.	Код	ДФИ - 47			
3.	Студиска програма	СФ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по ортопедија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/ III-IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. Др. Анастасика Попоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма: Студентот да се стекне со основни теоретски познавања за примена на ултрасонографијата во дијагностицирање на болестите на мускулоскелетниот систем.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Анатомски карактеристики на мускулоскелетниот систем • Ултрасонографија на детски колк • Ултрасонографија на спортски повреди и болести на колено • Ултрасонографија за дијагностицирање на повреди на мускули и тетиви • Ултрасонографија на болести на рамо • Ултрасонографија на болести на шака • Ултрасонографија на болести на стапало • Ултрасонографија на мекоткивни тумори на мускулоскелетен систем • Ултрасонографија на коскени тумори на мускулоскелетен систем Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> • Визуелизирање на нормалните анатомски структури на мускулоскелетен систем • Корелација на ултрасонографијата со дополнителните дијагностички методи (РТГ, 				

КТ, МРИ)				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа 0
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	0
		16.2.	Самостојни задачи	0
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување		100 бодови	
17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.		
17.2	Завршен испит	мин.-макс. 40-60		
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс.		
17.4	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. 10-20 бода 10-20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот потребно е да ја посетува теоретската, практичната настава и да освои минимум бодови. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата.		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

		<p>1. Ultrazvuk sustava za kretanje. Nikola Cicak i saradnici. Medicinska naklada Zagreb. 2003</p> <p>2. Ултрасонграфска дијагностика на вродена дисплазија на колкот кај деца. Анастасика Попоска Коста Абрашевиќ Охрид. 1995.</p> <p>3. Спортска медицина – третман на повреди на мускулно-скелетен систем, Попоска А., Попова-Рамова Е.</p>
22.2.	Дополнителна литература	
	2. Advanced Ultrasound. Filipce Dobri, Poposka Anastasika et al. Vest – Skopje.1995.	

1.	Наслов на наставниот предмет		НЕОНАТОЛОГИЈА		
2.	Код		ДФИ - 14		
3.	Студиска програма		СМС/Т,СРТ,СФ,СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година/семестар		Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		Доцент др.Татјана Јаковска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Медицински факултет, додипломска настава,изборен предмет,неонатологија		
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, неонатологија				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови • Ризично новородено • Жолтици кај новородено • Инфекции и сепси на новородено • Недоносено • Хеморагична болест кај новородено • Физиологија на исхрана кај новородено 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа		
14.	Распределба на расположивото време		Теоретска настава= 7 часа, практична настава =8 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	7 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари	8 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	2 часа	
		16.3.	Домашно учење	1 час	

17.	Начин на оценување		бодови
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс. 5-10
	17.2	Завршен испит	мин.-макс. 10-20
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 20-30
17.4	Активно учество	мин.-макс. 20-40	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) F
		од 60 до 68 бода	6 (шест) E
		од 69 до 76 бода	7 (седум) D
		од 77 до 84 бода	8 (осум) C
		од 85 до 92 бода	9 (девет) B
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	Авторизирани предавања
22.2.	Дополнителна литература=Мардешки педијатрија		

1.	Наслов на наставниот предмет	КОМУНИКАЦИИ		
2.	Код	ДФИ - 15		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СЛ, СРТ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија ул. Белградска б. б.		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора	7. Бр.на ЕКТС кредити	1
7.		Раководител на Катедра Проф. д-р Марија Ралева, Наставата ја изведуваат проф. д-р Викторија Вујовиќ и научен соработник д-р Мира Полазаревска		

8.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
9.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Совладување на комуникациски вештини • Конфликти и нивно разрешување 			
10.	Содржина на предметната програма: Teoretska nastava: <ul style="list-style-type: none"> • Комуникација помеѓу медицинската сестра/ логопедот / радиотехнологод / физиотерапевтот и пациентот: Преглед • Вештини на поставување прашања, вештини на слушање • Невербално однесување. • Споделување информации- Модели и методи. Вештини за градење на врската • Вештини на советување. Вештини на убедување • Разубедување на лицата кои без причини се грижат за здравјето • Вештини на комуникација со деца и родители/Вештини на комуникација со постари лица. • Соопштување на прогнозата, надежта и ризикот • Справување со хронични болести и уморање/ неисполнување на очекувањата / измама • Соочување со незадоволството на пациентот. Преговарачки вештини • Телекомуникации во здравствена нега. • Конфликти и нивно разрешување 			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време 15 часа			
13.	Распределба на расположивото време			
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
17.1	Тестови	Континуирани проверки Завршен испит		мин.-макс. 40 – 80 бодови
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена / усна)			мин.-макс 5 – 10
17.3	Активно учество	Теоретска настава		мин.-макс. 1 – 3
		Практична настава		4 – 7
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	< 60		5
		60-68		6
		68-76		7
		76-84		8
		84-92		9
		92-100		10

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
		Задолжителна литература		
22.1.	К.Р.Сетурам ан,	Комуникациски вештини во клиничката практика (Комуникација помеѓу пациентот и докторот)	Табернакул	2010 г.

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ		
2.	Код	ДФИ - 16		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СЛ, СРТ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија, ул. Белградска б. б.		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/ VI	7. Бр.на ЕКТС кредити	1
7.	Наставник	Раководител на Катедра Проф. д-р Марија Ралева, Наставата ја изведуваат проф. Др Марија Ралева, и проф. д-р Димитар Боневски		
8.	Предуслови за запишување на предметот	Земен потпис по предметите Мед. нега во психијатрија (СМС-Т), Психијатрија и психотерапија (СЛ), Психијатрија (
9.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојување на холистички пристап кон психосоматските болести • Совладување на практичното и теоретското знаење од областа на психосоматските болести • Стекнување знаења за Консултативна (лијезон) психијатрија 			

10.	Содржина на предметната програма: Teoretska nastava: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед, дефиниција, причина, и историјат на психосоматската медицина • Телото помеѓу биологијата и психологијата • Емоции, физиологија и структурни промени • Школи и правци на психосоматската медицина • Стрес и теориите на стресот • Психосоматски болести: <ul style="list-style-type: none"> - Функционален соматски синдром - Хроничен синдром на замор - Low back pain синдром - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија • Конверзија и психосоматските болести (психофизиолошки растројства) • Лекување: фармакотерапија и психотерапија • Консултативна (лијазон) психијатрија • биофидбек и мониторирање на психосоматските состојби Ve`bi: <ul style="list-style-type: none"> - Клинички презентации на Функционален соматски синдром <ul style="list-style-type: none"> - Хроничен синдром на замор - Low back pain синдром - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија 			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
13.	Распределба на расположивото време			
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки Завршен испит	мин.-макс. 40 – 80 бодови

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена / усна)	мин.-макс 5 – 10		
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. 1 – 3	
			Практична настава	4 – 7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	< 60	5		
		60-68	6		
		68-76	7		
		76-84	8		
		84-92	9		
		92-100	10		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Чадловски и сор.	Психијатрија том 2	Просветно дело	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ			
2.	Код	ДФИ - 17			
3.	Студиска програма	СМС-Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина, Катедра по епидемиологија и Катедра по интерна медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Елена Косевска Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил			
9.	Предуслови за запишување на	нема			

	предметот	
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Генерална цел:</p> <p>Да се зајакнат културолошките и структурните компетенции на студенти идни здравствени професионалци за надминување на нееднаквоста, диспаратетите, невидливата дискриминација, како и влијанието на социо-економските фактори при здравствената заштита на пациентите со посебен фокус на маргинализираните групи.</p> <p>Други цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стекнување на знаења, вештини и техники за практикување на наративната медицина со фокус на културолошките и структурните компетенции при здравствената заштита; • проучување на примери за нееднаквости при здравствената заштита со посебен фокус на вулнерабилните групи; • сензибилизација за прифаќање на правата за здравје и еднаквост во национален и европски контекст. 	
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наративна медицина, наративна етика и техника-поими (односите здравствен работник-пациент, во секојдневната клиничка пракса); • Етички аспекти на истражувања врз луѓе и кај ранливото население; • Културолошки компетенции -дефиниција, важноста на културолошките разлики во медицински контекст (културна идентификација, јазични бариери, метод на комуникација итн.), интеркултурно образование; • Структурни компетенции (поим за “структурна ранливост“, извори и ефекти од социо-економската нееднаквост); • Медицинска одговорност за недискриминација (во релација со пациентите..), ставови, знаење, вештини; • Здравствен систем, право на здравје, процеси на дискриминација (стереотипи, предрасуди, разлики), принципи на недискриминација во ЕУ и во национални рамки; • Набљудување на феноменот на дискриминација со соодветен пристап на заштитата на здравјето кај вулнерабилните групи (ХИВ позитивни лица, жени и деца жртви на насилство, ЛГБТИ лица, сексуални работници, лица кои користат дроги, лица со неспособност, роми, сиромашни луѓе, и други групи); • Анализа на статусот на Ромите, како најзастапени вулнерабилни групи (историја, здравје, култура, вработување, јазик, социо-економски статус, еманципација итн., (во Европски и национален контекст); • Поимот еднаквост и неговите претпоставки: формална и суштинска равноправност меѓу различните социјални групи и намалување на здравствените разлики; • Респектирање на човековите права за живот, здравје, приватност, фамилијарен живот и недискриминација. 	

	<p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • презентација на случаи од клиничката пракса; • организирање на отворена дискусија во мали групи на зададена тема; • игра на улога според зададено сценарио; • вежбање на техники за слушање, пишување, комуникација, интерпретација, набљудување итн. <p>Есеј: Пишување на есеј на зададена тема</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, есеј			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	4 часови
		15.2	Вежби (работа во мали групи, есеј, тимска работа)	Вежби 10 часови Есеј 1 час
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	мин.-макс. /	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Есеј	Пишување есеј	бодови мин.-макс. 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да напише есеј на зададена тема во писмена форма.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.</p>		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Vasile Astărăstoae Cristina Gavrilovici Mihaela Vicol Dezideriu Gergely Sandu Ion	Ethics and non-discrimination of vulnerable groups in the health system	Editura „Gr.T. U. M. F. Iasi, Copyright, ADIS, 2011	2011
	2	Rita Charon	Principles and Practice of Narrative Medicine	Oxford University Press	2017
	3	Seth M. Holmes, Kelly R. Knight	Structural competency	PH 290 – Spring 2015, http://bit.ly/holmes_officehours	2015
	4	Lucian Cherata	History and Culture in Roma culture, Indian Philosophy p. 90	Ed AIUS Printed Craiova, 2010.	2010
	5	See Bernard E. Whitley Jr. & Mary E. Kite	The psychology of prejudice and discrimination, Second edition	Wadsworth Cengage Learning, 2010	2010
22.2	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Castaneda Heide., Holmes Seth M, Madrigal DS., DeTrinidad Young Maria-Elena, Beyeler Naomi, Quesada James	Immigration as a Social Determinant of Health	Annu. Rev. Public Health 2015.36:375-392.	2015
	2	Quesada J., Holmes SM, Sue K., Bourgois Ph.,	Re-invigorating the social history: "Structural vulnerability" as a tool for promoting structural competence in health care.	Academic Medicine structural Vulnerability Manuscript: 1-17	2015
3	Charon Rita, Hermann Nellie, Devlin Michael.	Close Reading and Creative Writing in Clinical Education: Teaching attention, Representation and Affiliation	Academic medicine	2015	

		4	Jonathan M. Metzl Helena Hansen	Structural competency: Theorizing a new medical engagement with stigma and inequality Structural Stigma and Population Health	Social Science & Medicine Volume 103 , Pages 126–133	2014
--	--	---	--	---	--	------

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕНАЏМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (TQM) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО				
2.	Код	ДФИ - 18				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Социјална медицина				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	Изборен, VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Одговорен наставник: Проф. д-р Моме Спасовски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	1. Изготвување на листа од јавноздравствени проблеми поврзани со полето на работа 2. Поставување на проблемот (problem statement) и целите за подобрување на состојбите (improvement target) 3. Изготвување на листа на причини за настанок на проблемот 4. Можни мерки за редукција или елиминација на причините 5. Планирање за мерење на тоа колку добро проблемот е решен 6. Планирање за одржување на напредокот				
11.	Содржина на предметната програма:	1. Причина за подобрување на состојбите -Brainstorming (листа на идеи за приоритетни јавноздравствени проблеми) -Гласање -Критериуми за одредување на приоритет -Постапки за одредување на причините за избор на соодветниот приоритетен јавноздравствен проблем(шематски приказ - Flowchart) 2. Сегашна состојба -Алатки: табела (checksheet), графикони (bar chart), Pareto chart 3. Анализа -Развивање на "Причина-Ефект" дијаграм (Рибина коска - Fishbone) - Методи за потврдување на вистинските причини за јавноздравствениот проблем 4. Мерки со мерливи вредности -Развивање на таблица (Countermeasures Matrix) -Cost-Benefit Analysis Барииери и предности				

	-Изработка на детален план (кој, што, кога) Резултати Алатки: - компарација(споредба) на состојбите пред и по мерките -приказ на податоците со табели, дијаграми, Pareto Chart Стандардизација -Воведување на мерките во редовната работа на здравствените работници во процесот на здравствената заштита -Формирање на мониторинг систем -Подготовка на упатства -Едукација на вработените - Повторување на успехот во други подрачја Дни планови -Лекции научени од спроведениот проект			
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавање, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од областа Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација, Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	Теоретска настава: 10 часа Практична настава - 5 часа Индивидуална работа: 15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	Часови		
		Вид на активност		
		Теоретска настава	10	
		Семинари	5	
		Индивидуална работа		
	Вкупно	15		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	Усмен дел	бодови мин - макс 15 - 3
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин - макс 25 - 35
	17.3.	Активност и учество	Теоретска настава Практична настава	бодови мин - макс 10 - 20 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет) (F)
			од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)

		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ			
2.	Код	ДФИ - 19			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7. Зимски /летен	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Фимка Тозија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на здравјето на мигрантите како јавно здравствен проблем и би требало да биде способен да:	<ul style="list-style-type: none"> • ги препознава главните категории на мигранти и нивните карактеристики • ги знае главните фактори кои придонесуваат за дискриминација и лошо здравје на мигрантите и бегалците и ограничениот пристап до здравствена заштита, кој исто така претставува бариера за нивната интеграција во земјата домаќин • има знаења за постоечката легислатива за човековите права и правата за здравје во земјата и Европа • да ги препознае бариерите за здравствена заштита со акцент на земјата домаќин • да биде свесен за состојбата со мигрантите глобално и во Европа 			
11.	Содржина на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> • Вовед во главните категории на мобилните популации мигранти, бегалци, баратели на 			

	<p>азил, и недокументирани мигранти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во клучните концепти кои доведуваат до здравствена нееднаквост, како што се етничка припадност, пол, социјален статус, култура, сиромаштија и неписменост, како и за влијанието на дискриминацијата и расизмот врз здравјето • Разлики помеѓу мигрантите, барателите на азил и недокументираните мигранти • Причини за сегашната мобилност на населението во светот • Фактори кои придонесуваат за лошо здравје на мигрантите и бегалците • Причини за сегашната миграција во светот и Европа • Моментална состојба во земјата односно профил, услови за живеење на мигрантите, недокументираните мигранти и бегалците • Легислатива за човекови права и права за пристап до здравствени услуги за различни категории (мигранти, бегалци, недокументирани мигранти) во земјата и Европа • Политика за интеграција на миграцти • Податоци и истражување за миграција • Одговор на здравствениот систем <p>Семинарска работа: Изработка на семинарска задача.</p>			
12.	<p>Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа	
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2.	Семинари	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 20 - 40
			Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект – здравствена слика и стратегија на заедницата	
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	мин.-макс. бодови 20- 40
17.4	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. бодови 5 - 10	
		Практична настава	бодови 5 - 10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
		Задолжителна литература		
	22.1.	1.	WHO. Health literacy: The solid facts - WHO/Europe – World. World Health Organization 2013	
		2.	(a) International migration, health and human rights . World Health Organization, Office of the High Commissioner for Human Rights and the International Organization for Migration. 2013	
		3.	(b) Migration and health in the European Union EuroHealth 16(1) 2010, LSE Health, London School of Economics and Political Science, United Kingdom.	
		4.	Tulchinsky T, Varavikova E. The new public health. Third Edition. Elsevier, Academic Press. 2014	
		Дополнителна литература		
	22.2.	1.	(c) How health systems can address health inequities linked to migration and ethnicity . Briefing on policy issues produced through the WHO/European Commission on equity project. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2010.	
		2.	(d) IOM. Summary Report on the MIPEX Health Strand and Country Reports . 2016	

1.	Наслов на наставниот предмет	ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА			
2.	Код	ДФИ - 20			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7. Зимски	Број на	1

			/летен	ЕКТС кредити	
8.	Наставник	Проф. д-р Фимка Тозија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на стратешко планирање во здравството и би требало да биде способен да: <ul style="list-style-type: none"> да го разбере циклусот на менаџмент и процесот на оценка и планирање во јавното здравје во заедницата да дефинира јавно здравствен проблем и одреди приоритети за јавно-здравствена интервенција во заедницата да врши анализа на здравствен проблем и има поголема креативност и иновација за решавање на проблеми – процес базиран на докази стратешки да планира и предлага соодветна ефективна интервентна стратегија базирана на докази да врши мониторинг и евалуација на имплементацијата на здравствената стратегија 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> Циклус на менаџмент за здравје во заедницата – процес од шест чекори на планирање Систем за одредување основни приоритети и вовед во PEARL Одредување глобални цели и дефинирање здравствен проблем во заедницата Анализа на здравствен проблем: детерминанти, директни и индиректни контрибутивни фактори Формулирање цели на: исход, влијание, процес Одбирање правец на интервенција - Стратегии кои се успешни - базирано на докази Дизајн на Стратегија за интервенција Развивање работен план и програмски буџет Планирање на мониторинг и евалуација Изготвување здравствена слика и здравствена стратегија во заедницата Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на даден јавно здравствен проблем				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа	
		15.2.	Семинари	10 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.		
	17.2	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 20 - 40
			Испитот е презентација и одбрана на изготвен		

			проект – здравствена слика и стратегија на заедницата
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 20- 40
17.4	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 5 - 10
		Практична настава	бодови 5 - 10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) F
		од 60 до 68 бода	6 (шест) E
		од 69 до 76 бода	7 (седум) D
		од 77 до 84 бода	8 (осум) C
		од 85 до 92 бода	9 (девет) B
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	Mellison M. et al. Healthy Plan – itTM a tool for planning and managing public health programs. Centers for Disease Control, Atlanta, 2005
		2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Косевска Е. Социјална медицина, УКИМ Медицински факултет Скопје, 2013
		3.	Tulchinsky T, Varavikova E. The new public heath. Third Edition. Elsevier, Academic Press. 2014
22.2.	Дополнителна литература		
	1.	Detels R., Beaglehole R., Lansang MA., Gulliford M. Oxford Textbook of public health (5 th edition). Oxford University Press. 2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	УРИНА, ПРОТЕИНУРИЈА И ХЕМАТУРИЈА ВО ЛЕКАРСКАТА ПРАКСА
2.	Код	ДФИ - 22
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет, Институт за медицинска и експериментална биохемија, Катедра по биохемија и клиничка биохемија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Светлана Цековска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис по Биохемија 1 и Биохемија 2 за студенти по општа медицина; потпис по предметот Биохемија со биофизика за студенти од тригодишните студии за стручни сестри и потпис по Биохемија за студентите на тригодишните студии за физиотерапевти			
10.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Изучување на составот на урината со особен осврт на уринарните протеини; • Детекција на уринарните протеини и испитување на потеклото на протеинуријата, хематуријата, како и евалуација на реналните лезии за потребите на клиничката пракса 				
11.	Содржина на предметната програма: <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • -Уринарни протеини; • - Квалитативно и квантитативно испитување на уринарните протеини; • - Сепарација на уринарните протеини со техниката SDS-PAGE; • Детекција на видот на уринарните протеини со нивно клиничко значење; • Хематурија, потекло на хематуријата; • Толкување на добиените резултати <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Собирање на уринарни примероци, транспорт, центрифугирање; • Квалитативно и квантитативно испитување на уринарните протеини; • Електрофоретска сепарација на уринарните протеини со техниката SDS-PAGE; • Детекција на одделни уринарни протеини; • Одредување на потеклото на уринарните протеини; • Одредување на степенот на реналната лезија (за протеини од ренално потекло) 				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2.	Вежби, Семинари	Вежби: 7 часови (лабораториски, клинички) Семинари: 3 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	/	
		16.2.	Самостојни задачи	/	
		16.3.	Домашно учење	15 часови	

17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки	/ мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15-25
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25-35
17.4	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин. - макс. 10-20
		Практична настава	бодови	10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) F	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) E	
		од 69 до 76 бода	7 (седум) D	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) C	
		од 85 до 92 бода	9 (девет) B	
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности (завршниот испит, семинарската работа и учество во теоретската и практичната настава)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Клиничка биохемија - Штраус Б. и сор., Медицинска наклада, Загреб 2009.	
22.2.	Дополнителна литература 1. Медицинска биохемија – Nada T. Majkić-Singh, Медицински факултет, Белград 1994.			

1.	Наслов на наставниот предмет	ELEKTROKARDIOGRAFIJA
2.	Код	ДФИ - 23
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Интерна медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/V	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Prof. d-r Qubica Georgievska Ismail			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит Интерна медицина			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да опише што е потребно за да се направи квалитетен електрокардиограм • Да научи да препознае normalen електрокардиограм • Да ги препознае основните нарушувања во спроведувањето на импулсите • Да препознае предкоморна и/или коморна аритмија • Да препознае миокардна ишемичка инфаркт • Да препознае електрокардиографски показатели на структурни срцеви нарушувања • Да препознае ритам на електроstimulator • Да препознае состојби кои бараат итен третман 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Електричен систем на спроведување и срцева електрофизиологија • Основни принципи на електрокардиографија и електрокардиограм (ЕКГ hartija, мерewe, срцева фреквенција, оска, извори на грешки при правewe) • Normalen електрокардиограм - приод кон interpretacija • Normalen sinusen ritam и sinusni ritmovi • Наружувања во спроведувањето • Наружувања во ритмот (предкоморни, spojni, komorni) • Миокардна ишемичка инфаркт • Предкоморни и коморни optovaruvawa Практична настава: Се вежба правewe и interpretacija на електрокардиограм				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	9 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 6 часови	

16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување бодови			
17.1	Тестови	Kvizovi бодови		мин.-макс. 12 - 20
	Завршен испит	Практичен бодови		мин.-макс. 30 - 50
		Studentot e dol`en da prepoznae i opi`e minimum 60% od elektrokardiogramot {to mu se dava nauvid		
17.2	Активно учество	Теоретска настава* бодови		мин.-макс. 10 - 18
		Практична настава** бодови		8 - 12
		* 1 час -2 бода		
		** 1 час – 2 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис и да пристапи на завршен испит студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минмум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
22.1	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
1	Georgievska-Ismail Qubica i sor.	Elektrokardiografija.	Skopje: Az-Buki,	2008
22.2	Допнителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
1		CD i drugi materijali vo elektronska forma za ve`ba		

1.	Наслов на наставниот предмет	ГЕНЕТИКА ВО СОВРЕМЕНА
----	------------------------------	------------------------------

		МЕДИЦИНСКА ПРАКСА			
2.	Код	ДФИ - 24			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Zoran Gušev			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Da se dobie uvid vo molekularno medicinski metodi vo sovremenata medicina, so akcent na pedijatrija. Akcent na dijagnoza i na genetski tretman.				
11.	Содржина на предметната програма: Teoretska nastava: <ul style="list-style-type: none"> • Istorija, bazi~na kletona biologija (struktura, funkcija na geni, hromozomi) • Tipovi na nasleduvawe. • Molekularni metodi. Prakti~na nastava: Prakti~na primena na metodite za dijagnoza na posebni zaboluvanja. Praksata e zadol`itelna i se izveduva na razli~ni oddelenija pod vodstvo na mentor-profesor i odgovoren vo molekularnata laboratorija.				
12.	Методи на учење: Predavanja, pacienti, laboratorija, seminar.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	Часови 8	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	часови 7	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување	бодови			

	17.1	Тестови	Континуирани проверки бодови			мин.-макс.
		Завршен испит	Усмен дел бодови			мин.-макс. 25 - 35
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи бодови			мин.-макс. 15 - 3
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови			мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава бодови			10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да ги положи предвидените континуирани проверки или да освои минимум 30% од вкупниот број бодови предвидени за континуирани проверки при што во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, Angliski			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.1	1	Nelson	Textbook of Pediatrics	Wiley-Liss	2010	
	2	Ricki Lewis	Human Genetics	Wiley-Liss,	2012	
	3	Tom Strachan and Andrew P. Read	Human Molecular Genetics, 2nd edition	Wiley-Liss	2010	
	Доплнителна литература					
22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1					

1.	Наслов на наставниот предмет (изборен предмет)	ПОДГОТОВКА И ОДГОВОР НА ЗДРАВСТВЕНИОТ СИСТЕМ НА КРИЗНИ СОСТОЈБИ			
2.	Код	ДФИ - 25			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по хигиена			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	проф. д-р Михаил Кочубовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Студентот да се запознае и да научи за здравствените ризици при појава на кризни/вонредни состојби. • Студентот да ги усвои принципите на управување во подготовката на здравствениот систем за правилен и навремен одговор при појава на кризни/вонредни состојби во функција на превенција на штетните последици по здравјето на населението 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Хигиена во вонредни услови: брза детекција и отстранување на ризиците од различни медиуми од животната средина, • Предизвици и улоги на здравството за управување во вонредни состојби, • Процес на планирање на програми за подготовка и одговор на здравството при кризни состојби, • Пред-болнички подготовки за вонредни состојби (триажа, медицинска евакуација, итна медицинска служба и др., • Подготовка на болниците за одговор при кризни состојби, • Проценка на штетите и анализа на потребите, брза проценка на здравствените потреби, • Комуникација со ризик, • Здравствена екологија при катастрофи (водоснабдување, санитација, отпад, сместување, фактори на животната средина, стандарди на SPHERE), • Хемиски инциденти и нови закани, • Процес на опоравување и реконструкција. 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/семинари, самостојно учење од книги, компјутерски асистирано учење, нагледно учење и практични примери од пракса со приказ на филм и фотографии за справување со пожар и болни и повредени во сообраќајна несреќа и нивно правилно и навремено триажирање и пружање на медицинска помош				

13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, самостојни задачи 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, семинари, тимска работа)	5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување	Бодови			
17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин	макс
				15	25
17.2	Семинарски работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин	макс
				25	35
17.3	Активно учество на настава – теоретска и практична	Теоретска настава	бодови	мин	макс
		Практична настава		10	20
				10	20
18.	Критериуми за оценување	Изборен предмет – оценувањето е положил/не положил			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да подготви семинарскотруд, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според сите активности учество на наставата, семинарската тема и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот кој учествува во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Ѓорѓев Д, Кочубовски М, Кендровски В, Ристовска Г.	Хигиена и здравствена екологија	Медицински факултет, Републички завод за здравствена	2008

				заштита	
	2	Кочубовски М.	План за подготовка и одговор на здравствениот систем при вонредни/кризни состојби во РМ	Министерство за здравство	2009
	3	Кочубовски М.	План за одговор при вонредни/кризни состојби на ниво на ЈЗУ Универзитетска Клиника по хируршки болести „Св.Наум Охридски“-Скопје	Министерство за здравство	2013
	4	IASC	Inter-Agency Contingency planning guidelines for humanitarian assistance	Inter-Agency Standing Committee – IASC	2007
	5	WHO	Manual for the health care of children in humanitarian emergencies	WHO	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Кочубовски М.	Интерен сет од презентации во Power Point и видео клипови	интерно	2013

1.	Наслов на наставниот предмет	MALIGNI BOLESTI VO DETSKA VOZRAS			
2.	Код	ДФИ - 26			
3.	Студиска програма	СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1

8.	Наставник	Проф.д-р Ката Мартинова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава,изборен предмет,		
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, Малигни болести во детска возраст			
11.	Teoretska nastava 10 ~asa			2
	<ul style="list-style-type: none"> • Etiopatogeneza na maligni bolesti • Klasifikacija na maligni bolesti • Leukemii • Solidni tumori • Maligni limfomi • Dijagnostički algoritam na maligni bolesti • Principi na terapija • Akutni i hronični efekti na hemoterapija 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава= 10 часа, практична настава =3 часа, семинар 2 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	3 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Континуирани проверки	10	мин.-макс. 5-
	17.2	Завршен испит	10-20	мин.-макс.
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	20-30	мин.-макс.
	17.4	Активно учество	20-40	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари
22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература
		1. Авторизирани предавања
	22.2.	Дополнителна литература

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ			
2.	Код	ДФИ - 27			
3.	Студиска програма	СМС-Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Мирјана Кочова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава, избран предмет,			
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, избран предмет, Preventivni merki za z~uvuvawe na detskoto zdravje				
11.	<p>Ќе биде прикажан кост-бенефитот од превентивните мерки, начинот на планирање на превентивни програми, содржината на превентивните програми, планирање на тимот кој ги изведува, начин на имплементација. Посебен осврт ќе се даде на успешни програми како што е програмата за доене, за антирахитична профилакса, скрининг програмите и слично</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Превентивна медицина (Значење, место на превентивни програми кост-бенефит) 2. Следење на раст и развој (Растење во доенечка возраст, техника на ауксолошки мерења на доенче, растење во втора и трета година, растење во пубертет) 3. Развој (моторен, когнитивен, развој на говор) 3. Развојно советувашиште 4. Имунизација 5. Превенција на рахит 6. Превенција на вродено исчашување на колкот 7. Подготовка и имплементација на 				

	превентивна програма (пример: доење) 8. Контрола и извештаи за превентивни програми 9. Скрининг програми (услови за скрининг програм, кост-бенефит, прибирање на материјал, база на податоци) 10. Тест			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава= 6 часа, практична настава =7 часа тест 2 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	6 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки	10	мин.-макс. 5-
	17.2	Завршен испит	10-20	мин.-макс.
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	20-30	мин.-макс.
	17.4	Активно учество	20-40	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Авторизирани предавања	
22.2.	Дополнителна литература			

1.	Наслов на наставниот предмет	НАУЧЕН ТРУД: ДА СЕ НАПИШЕ И ДА СЕ ОБЈАВИ			
2.	Код	ДФИ - 28			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Имунологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Доц. д-р Дејан Трајков			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да препознае и да употребува научен начин на размислување • Да знае што е научно размислување • Да користи научна информација • Да направи класификација на научните трудови • Да приотви научен труд • Да изнесе научен труд 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> - Пребарување литературни податоци - Компјутерска анализа на високо слични трудови - Мерење научен придонес со програмот Publish or perish - Приготвување на изворен труд - Приготвување на ревиски труд - Приготвување на приказ на случај Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> - Изнесување на изворен труд - Изнесување на ревиски труд - Изнесување на приказ на случај 				
12.	Методи на учење: Interaktivna nastava (teoretska), ve`bi, seminarska rabota				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на распложивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	

17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Тестови		мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 35
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20	
		Практична настава	бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Спироски МЖ	Научен труд - Да се напише и да се објави	Институт за Имунобиологија и хумана генетика, Скопје	2002
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИПОПРОТЕИНИ – РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА
2.	Код	ДФИ - 29

3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Биохемија и клиничка биохемија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Даница Лабудовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да се запознае со улогата на липопротеините, транспортните протеини и ензимите вклучени во развој на атеросклерозата заболувањата кои се последица на атеросклерозата: КАБ, цереброваскуларни, ДВТ; да се запознае со електрофоретските методи за сепарација HDL и LDL супкласите и аро(а) изоформите; • Demonstracija i praktičan rabota со ПАГ електрофоретските методи за сепарација HDL и LDL супкласите, аро(а) изоформите и Western blott техниката. 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Класификација и метаболизам на плазма липопротеините; • HDL и LDL супкласи; СЕТР, LCAT; • Липопротеин (а) и апопротеин(а) фенотипови • Клиничко значење на липопротеините во развојот на различни заболувања како што се: КАБ, ЕСРД, цереброваскуларни заболувања, шеќерна болест, длабока венска тромбоза. Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> • 3-30% градиентна неденатуирачка ПАГ електрофореза за сепарација на HDL и LDL супкласите • 3-15- градиентна SDS-PAG електрофореза за сепарација на апопротеин(а) проследена со Western blott на нитроцелулозна мембрана и, визуализација со имунотехника Seminarska rabota: припрема и јавна презентација на семинарски труд поврзан со липопротеините и дискусија поврзана со семинарските трудови				
12.	Методи на учење: Interaktivna nastava (teoretska), ve`bi, seminarska rabota				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови	

16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	часови	
			16.2	Самостојни задачи	часови	
			16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				бодови	
	17.1	Тестови		мин.-макс.		
		Завршен испит		Усмен дел	бодови 15 - 25	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	бодови 25 - 3	
17.3	Активно учество		мин.-макс.			
			Теоретска настава	бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Dhalla NS, et al.,	Biochemistry of atherosclerosis,	Springer, USA	2009
		2	Marshall WJ & Bangert SK.	Clinical Biochemistry - Metabolic and clinical aspects.	Churchill Livingstone, Elsevier	2008, pp 783
	22.2	Дополнителна литература				
Р.бр		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1		Dunbar BS, et al.,	Protein Blotting. A Practical Approach	Oxford University	1999	

	2	Patel D,	.Electrophoresis, Essential data.	Gel Wiley Chischester,	1999.
--	---	----------	--------------------------------------	---------------------------	-------

1.	Наслов на наставниот предмет		ENZIMI - MARKERI ZA DIJAGNOZA I PROGNOZA NA ZABOLUVAVA			
2.	Код		ДФИ - 42			
3.	Студиска програма		СМС/Т, СФ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		УКИМ-Медицински факултет Катедра по Биохемија и клиничка биохемија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник		Проф.др. Соња Топузовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Izu~uvawe na enzimi zna~ajni vo medicinskata dijagnozti~ka praksa • Demonstracija i prakti~arabota na metodi za odreduvawe na aktivnosta na enzimate 					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Principi na enzimologija - Izoenzimi i nivno zna~ewe - Metodi za odreduvawe na enzimi - Enzimi zna~ajni za dijagnoza i prognoza na kardiovaskularni zaboluvawa - Enzimi zna~ajni za dijagnoza i prognoza na hepatalni zaboluvawa - Enzimi vo neonatalen period - Enzimi kako tumor markeri Практична настава: Testovi za odreduvawe na enzimi i izoenzimi, kontinuirani, diskontinuirani, elektroforetski Seminarska rabota: izbrani delovi na enzomologijata					
12.	Методи на учење: Interaktivna nastava (teoretska), ve`bi, seminarska rabota					
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови			
14.	Распределба на расположивото време		15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа		Вежби 5 часови Семинари 5 часови	
16.	Други форми на		16.1	Проектни задачи		часови

	активности	16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови		мин.-макс.	
	Завршен испит		Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25 - 3
17.3	Активно учество		Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
22.1	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
	1	David M. Hawcroft	Diagnostic enzymology	Willey, London, 1987
22.2	Допнителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
	1	Nada T. Majkić-Singh	Klinička enzimologija	AID Praktikum 1993

1.	Наслов на наставниот предмет	MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOZA NA URINARNI INFEKЦИИ		
2.	Код	ДФИ - 30		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра микробиологија со паразитологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/VI	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Милена Петровска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Микробиологија		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Bidovi na urinarni infekcii spored patogenezata, spored na~inot na nastanuvawe, kvalitetna mikrobiološka dijagnoza, izbor na terapisko sredstvo i profilaksa			
11.	<p>Teoretska i praktična nastava</p> <p>е биде прикажан кост-бенефитот од превентивните мерки, начинот на планирање на превентивни програми, содржината на превентивните програми, планирање на тимот кој ги изведува, начин на имплементација. Посебен осврт ќе се даде на успешни програми како што е програмата за доење, за антирахитична профилакса, скрининг програмите и слично</p> <p>1. Превентивна медицина (Значење, место на превентивни програми кост-бенефит)</p> <ul style="list-style-type: none"> • најчести предизвикувачи на уринарни инфекции • епидемиолошки карактеристики на уринарните инфекции • патогенеза на уринарни инфекции • принципи на микробиолошката дијагноза на уринарните инфекции (видови и начини на собирање на примероците, чување и ракување со урината, квантитативна уринокултура, толкување на резултатите (сигнификантна бактериурија, контаминација) избор на терапевско средство • превенција на уринарни инфекции 			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Interaktivna teoretska nastava;</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostojno u~ewe; • u~ewe bazirano na problemi; • samostojna analiza na sobrani primeroci, • kvantitativni urinokulturi, antibiogrami; • samostojno tolkuvawe na mikrobiološki • rezultati; 			

	• prezentacija so diskusija za vreme na seminari			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавање, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часа Семинари 5 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови	мин.-макс.		
	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 3
17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови	мин.-макс. 10 - 20 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			

		Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Проф. д-р Milena Petrovska	Uropatogena <i>Escherichia coli</i> ,	Studentski zbor	1993	
	2	Xavec, Melnik i Adelberg.. Sovremena administracija	Medicinska mikrobiologija	Belgrad, prevod na 20-to izdanie	1998	
	3	Проф. д-р Panovski N. i sorabotnici	Medicinska mikrobiologija i parazitologija- specijalen del		2008	
	4	Проф. д-р Panovski N. i sorabotnici	Medicinska mikrobiologija i parazitologija- op{t del		2008	
	5	Проф. д-р Milena Petrovska i sorabotnici	Praktikum po medicinska mikrobiologija i parazitologija, vtero izdanie,		2002	
		Доплнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Проф. д-р Milena Petrovska.	Fakti od mikrobiologijata			

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА			
2.	Код	ДФИ - 31			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Медицински факултет, Скопје Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2017/2018	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе стекнат знаења и вештини од областа на здравствената политика и ќе				

	развијат способности за јавно здравствени промотивни и превентивни активности и партиципација во системот на здравствена заштита и ќе добијат научни и подлабочени сознанија, нови структури и улоги, како и одговорот на општеството на овие промени преку здравствената политика.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacija, menaxment i planirawe na zdravstvenite sistemi; 2. Javnozdravstveni servisi sostojbi i perspektivi; 3. Globalizacija, Vlijanie vrz Javnoto Zdravstvo; 4. 50 години на глобалната здравствена политика, Фокус на главните точки; 5. Заштита на правата на пациентите и одговорност на здравствените работници; 6. Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно здравствените приоритети; 7. Политика на здравствената реформа <p>Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на дадена тема од областа на здравствена политика</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари и вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови Завршен испит			мин.-макс. 15-25 бодови
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			мин.-макс. 25-35 бодови
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
		Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да се добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи		

		power point презентација. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуирани проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Макси-Розено - Ласт, Роберт В. Волас и др.	Јавно здравство и превентивна медицина	Табернакул	2011
	2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Ќосевска Е.	Социјална медицина	Медицински факултет Скопје	2013
	3.	Давитковски Б., Тупанчевски Н, Павловска-Данева А., Деаноска-Трендафилова А., Каранџинска Б. Ј., Спасовски М., Чакар З., Ќосевска Е.	Право и јавно здравство	Правен факултет “Јустинијан Први“	2009
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Detels R., Beaglehole R., Lansang MA., Gulliford M.	Oxford Textbook of public health (5 th edition)	Oxford University Press	2009
	2.	/			
	3.	/			

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО
2.	Код	ДФИ - 32

3.	Студиска програма	<i>СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ</i>			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	<i>Медицински факултет, Скопје, Катедра по социјална медицина</i>			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се здобие со следниве знаења и вештини: <ul style="list-style-type: none"> • Дефинирање на јавно здравствените функции во различни нивоа на управа • Дефинирање на методите кои се на располагање на владините организации за работа со јавно-здравствените одговорности и активности • Употреба на принципите на новото јавно здравство во активностите од национално, државно, регионално и локално ниво на управа • Разбирање на системот за здравствена заштита на р. Македонија (легислатива, администрирање, обезбедување на здравствена заштита и акредитација) • Здравствената политика и јавното здравство (влијание на глобализацијата и преглед на легислативи) • Унапредување на здравјето и легислативни аспекти • Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно-здравствени приоритети 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Јавни служби во РМ 2. Систем на здравствена заштита 3. Акредитација на здравствените установи 4. Здравствена политика 5. Здравствени стратегии и национални програми 6. Социоекономски детерминанти на здравје 7. Проценка на здравствен статус на население 8. легислативни аспекти на унапредување на здравјето 9. Организација, легислатива и конвенции во биоетички и јавно-здравствени приоритети 10. Актуелни проблеми и предизвици на јавното здравство 				
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавања, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од соодветната област. Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација. Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	Минимум 60 максимум 100			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава: мин 9 - макс 15 Семинари: мин 3 - макс 5 Континуирани проверки: мин 24 - макс 40 Завршен испит: мин 24 - макс 40			

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања-теоретска настава	1 кредит	
			15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	2 кредити	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	2 кредити	
			16.2.	Самостојни задачи	2 кредити	
			16.3.	Домашно учење	2 кредити	
17.	Начин на оценување				бодови	
17.1	Континуирани проверки (тестови)		60 бодови			
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови			
17.3	Активно учество		10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) F	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) D	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) C	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) B	
			од 93 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Студентот може да полага откако ќе ги оствари потребните бодови од континуирано оценување			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Tulchinsky TH, Varavnikova EA. The New Public Health	The New Public Health: An introduction for the 21 st century	San Diego: Academic press	2001
		2.	Давитковски и сор.	Право и јавно здравство	Правен факултет, Скопје	2009
3.						
22.2.	Дополнителна литература					

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗЛОУПОТРЕБА НА МЕДИКАМЕНТИ И СТИМУЛАНСИ ВО СПОРТОТ
2.	Код	ДФИ - 48

3.	Студиска програма	СФ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитетска клиника за токсикологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	5	7,	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Даниела Чапароска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма: Студентот се здобива со основни познавања од злоупотребата на медикаменти и стимуланси во спортската медицина				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава 15 Токсикологија(11 часа) На студентите им се презентира преглед од теоретските основи од <ul style="list-style-type: none"> • Видови на медикаменти и стимуланси • Што се тоа Анаболици и стероиди? • Зошто спортистите злоупотребиваат медикаменти и стимуланси? • Како спортистите земаат медикаментите и стимулансите? • Опасности од злоупотреба на медикаменти и стимуланси. • Психолошки опасности од злоупотреба на медикаменти и стимуланси. • Злоупотреба на медикаменти и стимуланси кај адолесценти. • Злоупотреба на медикаменти и стимуланси кај специјални групи на спортисти (деца, жени, инвалиди/луге со специјални потреби). • Несакани ефекти на медикаменти и стимуланси кај спортистите. • Лабораториска детекција мна медикаменти и стимуланси кај спортистите. Јавно здравство(2 часа) <ul style="list-style-type: none"> • Препораки за спортистите • Програми на мерки за превенција • Консеквенци на злоупотреба на медикаменти и стимуланси Психијатрија(2 часа) <ul style="list-style-type: none"> • Злоупотреба на медикаменти и зависност • Програми за детоксикација и рехабилитација 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, дискусии, практично вежбање на стекнати знаења, пребарување на научна литература, изработка на семинарска работа и индивидуална работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15	
		15.2.	Вежби, Семинари	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење	10	

17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
			<i>Континуирана проверка на знаењата - 1</i> (писмено)	24-40
	17.2	Завршен испит	<i>Завршен испит</i>	50 до 60
		<i>Комплетен завршен испит:</i> претставува комбинација на тестот од неположена континуирана проверка и завршниот испит		
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс.		1-2
	Активно учество	Теоретска настава		бодови 1-2
		Практична настава		бодови 4-6
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис, студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретска и практична настава, како и од учество во семинари. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и на наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Clinical Toxicology –Marsha Ford, Katleen Delaney	
	22.2.	Дополнителна литература		
1.		Материјали во електронска форма, интернет адреси и други електронски извори		

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗЛОУПОТРЕБА НА ИЛЕГАЛНИ СУПСТАНЦИ И СРЕДСТВА
2.	Код	ДФИ - 40
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	<i>Универзитетска клиника за токсикологија</i>			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	5	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Даниела Чапароска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма: Да се добие увид во последиците од злоупотребата на илегалните супстанции и средства во:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пораст на предозирање илегални супстанции и смртност. • Високата стапка на рецидивност(повторно враќање на илегалната супстанца) • Зголемениот ризик за пренесување на ХИВ и СПИ. • Зголемениот криминалитет. • Нарушениот социјален мир во локалната заедница. • Нарушените семејни односи. • Порастот на социјални проблеми на личен, семеен, образовен и професионален план. • Високата стапка на стигма, социјална изолација, дискриминализација и маргинализација на ЛКД. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Теоретска настава 15 часа Токсикологија(12 часа)</p> <ul style="list-style-type: none"> • На студентите им се презентира преглед од теоретските основи од илегални супстанции и наркотични средства • Видови на илегални супстанции • Опиоидни и стимулантни средства • Болести на зависност • Општи детоксикациони методи во третман на болести на зависност • Видови на детоксикациони методи <p>Социјална медицина(1 час)</p> <ul style="list-style-type: none"> • програми на мерки за превенција и здравствена заштита • консеквенци на злоупотреба на недозволените супстанции и наркотични средства <p>Психијатрија(2 часа)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Заштита на ментално здравје • Програми за рехабилитација и ресоцијализација во светот, во Р.Македонија и во град Скопје 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, дискусии, практично вежбање на стекнати знаења, пребарување на научна литература, изработка на семинарска работа и индивидуална работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	12	

		15.2.	Вежби, Семинари	8
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	10
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Континуирани проверки	<i>Континуирана проверка на знаењата - 1</i> (писмено)		мин.-макс. 24-40
17.2	Завршен испит	<i>Завршен испит</i>		50 до 60
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)			мин.-макс. 1-2
	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 1-2
		Практична настава	бодови	4-6
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За да добие потпис, студентот треба да освои минимум бодови од посета на теоретска и практична настава, како и од учество во семинари. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и на наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата.		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Clinical Toxicology –Marsha Ford, Katleen Delaney	
22.2.	Дополнителна литература			
	1.	Материјали во електронска форма, интернет адреси и други електронски извори		

1.	Наслов на наставниот предмет	КОЛОРЕКТАЛНИ КАРЦИНОМИ : ПРЕВЕНЦИЈА И РАНО ОТКРИВАЊЕ			
2.	Код	ДФИ - 41			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по патологија Институт за патологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Лилјана Спасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Патологија			
10.	Цели на предметната програма: Да се здобие со <ul style="list-style-type: none"> • Основни познавања за ризик факторите кои се поврзани со настанување на КРК, а потекнуваат од околината, навиките, начинот на исхрана, високо ризичните болести, генетските мутации и наследните фактори. • Знаење за мерките на превенција од настанување на КРК кај спорадичните и херeditарните КРК • Основни познавања за дијагностичките методи за рано откривање на КРК: спорадични и херeditарни • Сознанија за скрининг програмите за рано откривање на КРК во Р. Македонија. 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Етиопатогенеза на КРК • Спорадични и херeditарни форми • Ризик фактори поврзани со настанување на КРК • Прогностички фактори • рTNM класификација и одредување на стадиумот на болеста • превентивни мерки • дијагностички процедури • скрининг програма во Р.Македонија Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> • запознавање со макроскопските форми на КРК на оперативен материјал • фиксација и транспорт на биопсиски и оперативен материјал до патохистолошките лаборатории • запознавање со лабораториската обработка на ткивни примероци од биопсиски и оперативен материјал • пополнување на упатници за патохистолошка анализа 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			
14.	Распределба на расположивото време				

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	3 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	3 часа 4 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	часа
		16.3.	Домашно учење	3 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Континуирани проверки		мин.-макс. 15 - 25	
17.2	Завршен испит		мин.-макс. 15 - 25	
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс. 15 - 25	
17.4	Активно учество		мин.-макс. 15 - 25	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен да ја посетува теоретската и практичната настава и да изработи семинарска работа или презентација. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	1 . В. Кумар, А. Абас, Н. Фаусто, Р. Мичел, <i>Основи на патологијата според Робинс</i> , Табернакул , 2010	
2 . Катедрата по патологија-група автори, <i>Избрани поглавја од Патологија 2</i> , Медицински факултет, УКИМ, Скопје 2010 3 . Катедрата по патологија-група автори, <i>Практикум за хистопатолошки вежби</i> Медицински факултет, УКИМ, Скопје 2008				
22.2.	Дополнителна литература Tavasoli FA, Devilee PI (Editors), WHO Classification of tumors: Pathology of gastrointestinal tumors, WHO, 2011			

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСХРАНА КАЈ ДЕЦА
----	------------------------------	-------------------------

2.	Код	ДФИ - 33		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за педијатрија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Ацо Костовски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Студентот ќе се стекне со теоретски знаења и практичен пристап кон исхрана на здрави и болни деца			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Хидрични потреби кај деца • Калориски потреби во различни возрасти • Исхрана со хумано млеко • Раст - развој на деца • Протеини, масти и јаглени хидрати во исхраната • Исхрана кај болни со акутен ентероколит • Исхрана на болни со цистична фиброза • Исхрана кај болни со дијабетес • Исхрана кај деца со хронична бубрежна инсуфициенција • Исхрана на здраво дете • Дохранување • Елементарна исхрана • Исхрана на деца со малформации на ГИТ • Исхрана кај малигни болести • Нутритивни алергии 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	3 часа 2 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	часа
		16.3.	Домашно учење	3 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Пракса	мин.-макс. 10-20	
	17.2	Завршен испит	мин.-макс. 20 - 40	
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 20 - 30	

	17.4	Активно учество	мин.-макс. 5 - 10		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Авторизирани предавања			
22.2.					

1.	Наслов на наставниот предмет	IMAGING СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ			
2.	Код	ДФИ - 34			
3.	Студиска програма	СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Велибор Тасиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава,изборен предмет,			
10.	Цели на предметната програма: Студии за СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ, изборен предмет, IMAGING STUDII NA BUBREZITE I URINARNIOT TRAKT				
11.	Teoretskanastava <ul style="list-style-type: none"> • Indikacija za imaging studii na bubrežite i urinarniot trakt • Osnovi na eho sonografijata • Radiolo {ki studii: intravenska pijelografija, mikcionacistografija • Radioizotopski studii: DTPA Sken, DMSA sken 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Компјутеризирана томографија • Magnetna rezonanca • Neinvazivna dijagnostika na vezikoureteralen refluks • Klinički algoritmi pri urinarna infekcija, hematurija, abdominalna masa 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава= 5 часа, практична настава =8 часа, семинар 2 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Континуирани проверки	мин.-макс. 5-10		
17.2	Завршен испит	мин.-макс. 10-20		
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 20-30		
17.4	Активно учество	мин.-макс. 20-40		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Авторизирани предавања	
22.2.	Дополнителна литература			

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСХРАНА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ХРОНИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА
2.	Код	ДФИ - 35

3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ,СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за Хигиена			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Драган Ѓорѓев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма: Да се обезбеди елементарно знаење за ризиците од неправилната исхрана и инциденцата на хроничните заболувања. Знаења за превенцијата и промоцијата на здравите животни стилови и потребата за балансирана исхрана и физичка активност.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Јавно здравствени основи на храна и исхрана • Исхрана и глобално здравје • Оптовареност со хронични незаразни болести во релација со исхраната Кардиоваскуларните заболувања и неправилната исхрана како ризик фактор • Малигните заболувања и неправилната исхрана како ризик фактор Појавата на дијабетес тип 2 и неправилната исхрана како ризик фактор Физичка неактивност како дополнителен ризик кој асоцира со влијанието со исхраната врз популационото здравје • Промоција на здрава исхрана и здрави животни стилови на глобално и национално ниво • Превенција на хроничните заболувања преку промовирање на здрава балансирана исхрана и соодветна физичка активност • Исхрана при одредени хронични заболувања: обезитас • Исхрана при одредени хронични заболувања: кардиоваскуларни заболувања <p>Практична настава:</p> <p>Практична примена на методите за одредување на нутритивен статус и процена на дневниот внес и демонстрација на глобални и национални превентивни и промотивни интервентни програми за намалување на оптовареноста на заболувањата , семинарски труд</p>				
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		

		16.3.	Домашно учење	3 часа
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Пракса		мин.-макс. 10-20	
17.2	Практичен испит		мин.-макс. 15 - 25	
17.3	Континуирана проверка		мин.-макс. 25 - 35	
17.4	Активно учество		мин.-макс. 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Горѓев Д, Кендровски В, Ристовска Г. и сор. Хигиена на храна и исхрана. Медицински факултет, Скопје, 2008 Tul~inski T., Novoto javno zdravstvo, NIP Studentski zbor, 2003		
22.2.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕНЗИВНА МЕДИЦИНА		
2.	Код	ДФИ - 36		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Анестезиологија со реанимација		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Мирјана Шошолчева *Наставата ја изведуваат сите членови на катедрата по Анестезиологија со реанимација		

9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со основите на интензивната медицина, критичен болен и вештините потребни за нивно третирање и лекување. • Елементи од СБО, продолжено одржување во живот • Студентите се запознаваат со принципите на нега и интензивен третман на критичен болен, како и со вештините кои се користат во интензивна медицина 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава и практична настава: <ul style="list-style-type: none"> • Интензивна медицина; Организација на единица за интензивна нега; мониторинг на виталните параметри; • Критични состојби како последица на хипооксија • Критични состојби предизвикани од растројства на циркулацијата • Критични состојби предизвикани со нарушување на хомеостазата на телесните течности • Критични состојби и нарушување во свеста • Критични состојби предизвикани од растројства на дигестивниот систем; • Критични состојби предизвикани од траума; • Критични состојби предизвикани од повреда на главата; • Критични состојби при повреда на граден кош • Критични состојби предизвикани од абдоменални итности; • Критични состојби и кардијак арест кај родилки; • Критични состојби при интоксикации, опекотини, термални екстреми, давење, удар од електрична струја; • Артефициелна вентилација, централни венски патишта 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, демонстрација, практично изведување и здобивање вештини, и дискусија со консултации со изведувачите на наставата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби, семинари,	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20

		Практична настава				бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф			
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д			
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б			
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата					
22.	Литература						
	22.1	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1	Членови на Катедрата по Анестезиологија, реанимација и интнезивно лекување	Прирачници за критично болни	Медицински факултет, УКИМ	2007-20012	
		2	Членови на Катедрата по Анестезиологија, реанимација и интнезивно лекување	Авторизирани предавања			
		Доплнителна литература					
Р.бр		Автор	Наслов	Издавач	Година		
22.2	1	Драган Вучович и сор.	Интензивна терапија	Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	1998		

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ
2.	Код	ДФИ - 37
3.	Студиска програма	СМС/Т,СФ,СРТ,СЛ

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Анестезиологија со реанимација			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р. Мирјана Шошолчева *Наставата ја изведува Катедрата по хирургија и Катедрата по Анестезиологија со реанимација			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> ● Запознавање со основите на првата медицинска помош и основните вештини за основно одржување во живот ● Студентите се запознаваат со принципите и вештините на првата помош при состојби на безсознание, крвавења, скршеници, изгореници и други акциденти, како и системот на современа тријажа при масовни несреќи ● Студентите се запознаваат со принципите на нега и интензивен третман на критичен болен, како и со вештините кои се користат во интензивна медицина 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава и практична настава: Циклус I <ul style="list-style-type: none"> ● Што е прва медицинска помош: вовед, значење и методи ● Причини што доведуваат до потреба од прва помош и проценка на состојбата: свест, дишење, крвоток, повреди и тежина на нарушувањето на здравјето ● Основи на срцево белодробно оживување – СБО ● Реанимација ● Асфиксија и други состојби на нарушено дишење; ● Труења ● Шок ● Болка ● Алергија и анафилакса ● Прва помош при исти состојби: хипотермија, хипертермија, давење во вода ● Сценарија Циклус II <ul style="list-style-type: none"> ● рани и крвавења ● Скршеници ● Повреди на мускулни и зглобни површини ● Изгореници ● Преврски и завои ● Ефекти од ниски и високи температури ● Постапки при големи инциденти-организација ● состојби на бессознание ● ракување, носење и транспортирање 				

12.	Методи на учење: Наставата ќе се одржува во вид на дводневен интензивен курс. Првиот ден (цикрус I) ќе се изведува теоретска настава и практични вежби по реанимација на фантоми, по групи (3 часа теоретска настава и 4 часа практична настава), додека вториот ден (цикрус II) ќе се изведува иста таква настава по хирургија и вежби (згрижување на крвавења, рани, скршеници и сл.) (4 часа теоретска настава и 4 часа практична настава) Дискусија со консултации со изведувачите на наставата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	7 часови
		15.2	Вежби, семинари,	Вежби 8 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Континуирана проверка на знаењата – 2 теста (писмено) мин.-макс 1. Реанимација 30 - 50 2. Хирургија 30 - 50	
		Завршен испит	Ako studentot ne osvoil minimum bodovi od ednata ili dvete kontinuirani proverki, pristapuvakonzavr {enisipitkojpretstavuva edna ili dvete kontinuirani proverki koi ne se polo`eni	
	17.2	Активно учество	Студентот е задолжен во целост да ја посетува теоретската и практичната настава	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис и да пристапи на континуирани проверки на знаењето студентот е потребно во целост да ја посетува теоретската и практичната настава Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на просекот на поените добиени од двата теста. За да се оформи оценката потребно е од двата теста да освојат минимум поени.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на		

		наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Џефри Шајдер Стивен Р. Хајден Ричард Вулфи Родер М. Баркин Питер Розен	Розен и Баркинг Петминутна итна медицинска консултација – проект на Владата на РМ	Табернакул Скопје	2011
	2	Членови на Катедрата по Анестезиологија и реанимација	Авторизирани предавања		
	3	Членови на Катедрата по Хирургија	Авторизирани предавања		

1.	Наслов на наставниот предмет	ВИРТУЕЛНИ РАДИОЛОШКИ МЕТОДИ			
2.	Код	ДФИ - 38			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за радиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р. Климе Горески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма Да се здобие со <ul style="list-style-type: none"> Да се обезбеди знаење за припрема, подготовка, начин на изведување и дијагностички можности на виртуелните радиолошки методи. 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> Вовед во виртуелна радиологија Виртуелни дијагностички методи Компарација со слични дијагностички методи Начин на изведување, припрема, подготовка, техника и индикации 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Виртуелна колоноскопија • Виртуелна бронхоскопија • Виртуелна МРЦП • Виртуелна урографија • Виртуелна МР и КТ ангиографија • Виртуелна миелографија <p>Практична настава: Практичната настава се изведува на Клиниката за радиологија на апаратите за КТ и МР дијагностика, под мониторинг на радиолошки технолог и радиолог.</p>			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, вежби/работилници, проекти, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Теоретска настава		мин.-макс. 10 - 20
	17.2	Практична настава		мин.-макс. 10 - 20
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс. 20 - 30
	17.4	Континуирана проверка		мин.-макс. 20 - 30
	17.5	Вкупно		мин.-макс. 60 - 100
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	Оценувањето на студентот е описно (положил/неположил)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е задолжен активно да ги следи сите предвидени активности, вклучително и учество во континуираните проверки на знаењето за да добие потпис		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
1.		Авторизирани предавања од проф.д-р Климе Ѓорески МРЦП, виртуелна колоноскопија-интегрален текс и електронска форма		

1.	Наслов на наставниот предмет	МР ВО НЕВРОРАДИОЛОГИЈА		
2.	Код	ДФИ - 39		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за радиологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф.д-р. Михаел Груневски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Ќе бидат опфатени физичките принципи на МР • Основен магнет, Гентри, Градиенти, командна едигина, антени • Базични процедури за реализација на снимањата со МР 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Историја на МР • Од протони до човечка анатомија во живо • Основни компоненти на апаратот за МР (хардвер) • Како се врши снимање со МР • МР неуроанатомија • МР ангиографија • Како контрастните сретства го појачуваат сигналот во магнетната резонанца? • Тајните на хипофизата • МР визуализација на мозочни крвавења • МР во борба против мозочни удари • МР во дијагностицирање на мултипната склероза • Спиналис • Приказна за дискус херниите • КТ против МР. Кој апарат е подобар? • 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните	15.1.	Предавања-теоретска	15 час

	активности		настава	
		15.2.	Вежби, Семинари	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување	описно (положил/неположил)		
18.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е задолжен активно да ги следи сите превидени активности, за да добие потпис и да може да го полага испитот		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
		Задолжителна литература		
	22.1.	1.	1 Авторизирани предавања од предавачите	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ		
2.	Код	ДЛИ – 42		
3.	Студиска програма	Дипломиран логопед		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Медицински факултет Катедра по медицина на трудот		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V-VI	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Сашо Столески		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за примена на основните принципи за превенција на професионалните малигни неоплазми, евалуација на достапната литература од оваа област, придонес за спроведување здравствени интервенции за превенција на овие болести и оценка на успешноста на интервентните програми од оваа област. Студентот ќе биде во можност да стекне стручни знаења, но и базични знаења за изведување на научно-истражувачка работа и изработка на научен труд од оваа област.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Професионални малигни неоплазми – дефиниција, патогенетски механизми, дијагностика и третман - Професионални канцерогени и канцероген ризик (класификација според Меѓународната агенција за истражување на канцерот - IARC) - Професионални малигни болести - превенција - Професионални малигни неоплазми - клиничко-епидемиолошки истражувања - Професионални малигни неоплазми - можности за здравствени интервенции			

	<p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми на кожата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на белите дробови и плеврата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на горните дишни патишта - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на хематопоетскиот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на гастроинтестионалниот тракт - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на репродуктивниот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на ендокриниот систем - приказ на случаи <p>Семинарска работа: Избрани теми од областа на професионалните канцерогени и професионалните малигни неоплазми</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	10-20 бодови 10-20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ		
2.	Код	ДЛИ - 43		
3.	Студиска програма	Дипломиран логопед		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет Катедра по медицина на трудот		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V VI	- 7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Мијакоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за: примена на основните принципи на идентификација на психосоцијалните фактори на работното место; анализа на стресот поврзан со работата и синдромот на согорување; утврдување и примена на методологијата за анализа на стресогените фактори поврзани со работата според моделот на барања и ресурси на работното место; да придонесе за спроведување интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место и да овозможи креирање и примена на организациски интервенции според принципите на акциското истражување.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: - Психолошки аспекти на работата - основен концепт и дефиниции - Значење на психосоцијалните фактори на работното место - Анализа на Моделот на барања и ресурси на работното место (Job Demands/Resources Model) - Стрес поврзан со работата и синдром на согорување - дефиниции, епидемиолошки податоци и негативни ефекти - Синдром на согорување vs. ангажирање на индивидуата при работењето - Значење на организациската култура и тимската работа - Примена на интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место - Улога на акциското истражување во креирање и примена на организациски интервенции - епидемиолошки студии и case studies со евалуација на научната литература од интерес Практична настава: - Утврдување и примена на методологијата за евалуација на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување - Практична примена на статистичките методи за анализа на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување и изведување релевантни заклучоци - Креирање на организациски интервенции за редуцирање на стресот поврзан со работата според принципите на акциското истражување			

	Семинарска работа: Избрани теми од областа на психосоцијалните фактори на работното место			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на распложивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	10-20 бодови
			Практична настава	10-20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРОФЕСИОНАЛНИ НЕОПЛАЗМИ	МАЛИГНИ
2.	Код	ДФИ – 50	
3.	Студиска програма	Дипломиран физиотерапевт	
4.	Организатор на студиската програма	Универзитет “Св. Кирил и Методиј“,	

	(единица, односно институт, катедра, оддел)	Медицински факултет Катедра по медицина на трудот		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V-VI	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Сашо Столески		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година		
10	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за примена на основните принципи за превенција на професионалните малигни неоплазми, евалуација на достапната литература од оваа област, придонес за спроведување здравствени интервенции за превенција на овие болести и оценка на успешноста на интервентните програми од оваа област. Студентот ќе биде во можност да стекне стручни знаења, но и базични знаења за изведување на научно-истражувачка работа и изработка на научен труд од оваа област.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми – дефиниција, патогенетски механизми, дијагностика и третман - Професионални канцерогени и канцероген ризик (класификација според Меѓународната агенција за истражување на канцерот - IARC) - Професионални малигни болести - превенција - Професионални малигни неоплазми - клиничко-епидемиолошки истражувања - Професионални малигни неоплазми - можности за здравствени интервенции <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми на кожата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на белите дробови и плеврата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на горните дишни патишта - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на хематопоетскиот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на гастроинтестионалниот тракт - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на репродуктивниот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на ендокриниот систем - приказ на случаи <p>Семинарска работа: Избрани теми од областа на професионалните канцерогени и професионалните малигни неоплазми</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект	Семинарска работа	25-35 бодови

		(презентација: писмена и усна)	
	17.3	Активно учество	Теоретска настава 10-20 бодови Практична настава 10-20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода 5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода 6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода 7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода 8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода 9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода 10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.	

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ		
2.	Код	ДФИ - 51		
3.	Студиска програма	Дипломиран физиотерапевт		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет Катедра по медицина на трудот		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V - VI	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Мијакоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година		
10	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за: примена на основните принципи на идентификација на психосоцијалните фактори на работното место; анализа на стресот поврзан со работата и синдромот на согорување; утврдување и примена на методологијата за анализа на стресогените фактори поврзани со работата според моделот на барања и ресурси на работното место; да придонесе за спроведување интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место и да овозможи креирање и примена на организациски интервенции според принципите на акциското истражување.</p>			

11.	Содржина на предметната програма:			
	<p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Психолошки аспекти на работата - основен концепт и дефиниции - Значење на психосоцијалните фактори на работното место - Анализа на Моделот на барања и ресурси на работното место (Job Demands/Resources Model) - Стрес поврзан со работата и синдром на согорување - дефиниции, епидемиолошки податоци и негативни ефекти - Синдром на согорување vs. ангажирање на индивидуата при работењето - Значење на организациската култура и тимската работа - Примена на интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место - Улога на акциското истражување во креирање и примена на организациски интервенции - епидемиолошки студии и case studies со евалуација на научната литература од интерес <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврдување и примена на методологијата за евалуација на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување - Практична примена на статистичките методи за анализа на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување и изведување релевантни заклучоци - Креирање на организациски интервенции за редуцирање на стресот поврзан со работата според принципите на акциското истражување <p>Семинарска работа: Избрани теми од областа на психосоцијалните фактори на работното место</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	10-20 бодови
Практична настава			10-20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.